

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 18 december 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Social trygghet – Samordning av de sociala trygghetssystemen – Förordning (EG) nr 883/2004 – Artikel 3 – Materiellt tillämpningsområde – Förmåner vid ålderdom – Fri rörlighet för arbetstagare i Europeiska unionen – Förordning (EU) nr 492/2011 – Artikel 7 – Likabehandling av nationella och migrerande arbetstagare – Sociala förmåner – Lagstiftningen i en medlemsstat i vilken en ’tilläggsförmån för idrottsmän’ förbehålls medborgare i den staten”

I mål C-447/18,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Najvyšší súd Slovenskej republiky (Republiken Slovakien högsta domstol) genom beslut av den 29 maj 2018, som inkom till domstolen den 9 juli 2018, i målet

UB

mot

Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen),

sammansatt av avdelningsordförande A. Prechal, domstolens ordförande K. Lenaerts, domstolens vice ordförande R. Silva de Lapuerta, båda tillförordnade domare på tredje avdelningen, samt domarna L.S. Rossi (referent) och F. Biltgen,

generaladvokat: E. Tanchev,

justitiesekreterare: enhetschefen M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 7 maj 2019,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Slovakien regering, genom B. Ricziová och M. Kianička, båda i egenskap av ombud,
- Tjeckien regering, genom M. Smolek, J. Pavliš, J. Vlácil och L. Dvořáková, samtliga i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom D. Martin, A. Tokár och B.-R. Killmann, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: slovakiska.

och efter att den 11 juli 2019 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 1 w, 4 och 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 2004, s. 1, och rättelse i EUT L 200, 2004, s. 1, EUT L 201, 2005, s. 47 och EUT L 204, 2007, s. 30), samt av artikel 34.1 och 34.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan UB å ena sidan och Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava (Generaldirektören för försäkringskassan i Bratislava, Slovakien) å andra sidan. Målet gäller lagenligheten av beslutet att neka UB rätt till en tilläggsförmån som utbetalas till vissa idrottsmän på elitnivå.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Artikel 1 i förordning nr 883/2004 har rubriken "Definitioner" och lyder som följer:

"I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

- w) pension: omfattar inte endast pensioner utan även engångsbelopp som kan ersätta pensioner, utbetalningar i form av ersättning för avgifter samt, om inget annat föreskrivs i bestämmelserna i avdelning III, uppräknings eller tilläggsbidrag.

..."

- 4 I artikel 3 i denna förordning, med rubriken "Sakområden", föreskrivs följande:

"1. Denna förordning skall tillämpas på all lagstiftning om de grenar av den sociala tryggheten som rör

- a) förmåner vid sjukdom,
- b) förmåner vid moderskap och likvärdiga förmåner vid faderskap,
- c) förmåner vid invaliditet,
- d) förmåner vid ålderdom,
- e) förmåner till efterlevande,
- f) förmåner vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdom,
- g) dödsfallsersättningar,
- h) förmåner vid arbetslöshet,

- i) förmåner vid förtida pensionering,
- j) familjeförmåner.

...

3. Denna förordning skall också tillämpas på de särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner som omfattas av artikel 70.

...”

- 5 Artikel 4 i nämnda förordning, med rubriken ”Likabehandling”, har följande lydelse:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall de personer på vilka denna förordning skall tillämpas ha samma rättigheter och skyldigheter enligt en medlemsstats lagstiftning som denna medlemsstats egna medborgare.”

- 6 I artikel 5 i samma förordning, med rubriken ”Likvärdiga förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser” föreskrivs följande:

”Om inte annat följer av denna förordning och med beaktande av de särskilda tillämpningsbestämmelserna skall följande gälla:

- a) Om enligt den behöriga medlemsstatens lagstiftning förmånerna från det sociala trygghetssystemet eller andra inkomster har vissa rättsverkningar, skall de relevanta bestämmelserna i den lagstiftningen också tillämpas på motsvarande förmåner som förvärvats enligt en annan medlemsstats lagstiftning, eller på inkomster som förvärvats i en annan medlemsstat.
 - b) Om enligt den behöriga medlemsstatens lagstiftning rättsverkningar uppstår genom vissa omständigheter eller händelser, skall den medlemsstaten beakta liknande omständigheter eller händelser som inträffar inom en annan medlemsstats territorium som om dessa hade inträffat inom det egna territoriet.”
- 7 I avdelning III i förordning nr 883/2004 återfinns kapitel 9 med rubriken ”Särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner”. I detta kapitel ingår endast en artikel, nämligen artikel 70 med rubriken ”Allmän bestämmelse”. Artikel 70.1 och 70.2 har följande lydelse:

”1. Denna artikel skall tillämpas på de särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som utges enligt sådan lagstiftning som genom de personer som omfattas, mål och/eller villkor för berättigande har drag av både den lagstiftning om social trygghet som avses i artikel 3.1 och av socialt stöd.

2. Vid tillämpningen av detta kapitel avses med ’särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner’ sådana förmåner

- a) som är avsedda att
 - i) vara tillägg, ersättning eller komplettering för täckande av de risker som omfattas av de socialförsäkringsgrenar som anges i artikel 3.1 och som garanterar de personer som berörs en minimiinkomst med avseende på de ekonomiska och sociala förhållandena i den berörda medlemsstaten, eller
 - ii) uteslutande ge särskilt skydd för funktionshindrade, vilket är nära förbundet med personens sociala förhållanden i den berörda medlemsstaten,

och

b) där finansieringen enbart härrör från obligatorisk beskattning avsedd att täcka allmänna offentliga utgifter och villkoren för att tillhandahålla och beräkna förmånerna inte är beroende av någon avgift från förmånstagarens sida; förmåner som utges som tillägg till en avgiftsfinansierad förmån skall emellertid inte anses vara avgiftsfinansierade förmåner endast av detta skäl,

och

c) som förtecknas i bilaga X.”

8 Artikel 7.1 och 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen (EUT L 141, 2011, s. 1) har följande lydelse:

”1. En arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat får inom en annan medlemsstats territorium inte på grund av sin nationalitet behandlas annorlunda än landets egna arbetstagare i fråga om anställnings- och arbetsvillkor, speciellt vad avser lön, avskedande och, om arbetstagaren skulle bli arbetslös, återinsättande i arbete eller återanställning.

2. Arbetstagaren ska åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner som landets medborgare.”

Slovakisk rätt

9 Artikel 1 i zákon č. 112/2015 Z.z. o príspevku športovému reprezentantovi a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (lag nr 112/2015 om tilläggsförmåner till idrottsutövare som representerat nationen och om ändring av lag nr 461/2003 om socialförsäkring) i den lydelse som var tillämplig på omständigheterna i det nationella målet (nedan kallad lag nr 112/2015) har följande lydelse:

”Denna lag reglerar beviljande av en tilläggsförmån till idrottsutövare som representerat nationen (nedan kallad tilläggsförmånen) såsom en statlig socialförmån, vars syfte är att ge ekonomisk trygghet till idrottsutövare som – i egenskap av representanter för Republiken Tjeckoslovakien, Tjeckoslovakiska socialistiska republiken, Tjeckoslovakiska federala republiken, Tjeckiska och slovakiska federativa republiken eller Republiken Slovakien – har tilldelats medalj i Olympiska spelen, Paralympiska spelen, Deaflympics, Världsmästerskapen (VM) eller Europamästerskapen (EM).”

10 I artikel 2.1 i lagen stadgas följande:

”Tilläggsförmånen tilldelas fysiska personer som,

a) i egenskap av idrottsutövare som representerat Republiken Tjeckoslovakien, Tjeckoslovakiska socialistiska republiken, Tjeckoslovakiska federala republiken, Tjeckiska och slovakiska federativa republiken eller Republiken Slovakien, har tilldelats

1. en guldmedalj (första plats), en silvermedalj (andra plats) eller en bronsmedalj (tredje plats) i Olympiska spelen, Paralympiska spelen eller Deaflympics,
2. en guldmedalj (första plats), en silvermedalj (andra plats) eller en bronsmedalj (tredje plats) i VM, eller en guldmedalj (första plats) i EM i en sport- eller idrottsgren som erkänts av Internationella olympiska kommittén i OS, av Internationella paralympiska kommittén i Paralympics eller av Internationella Dövidrottsförbundet i Deaflympics, som ägde rum omedelbart före nämnda VM eller EM eller samma år som nämnda VM eller EM ägde rum,

b) är medborgare i Republiken Slovakien,

c) är stadigvarande bosatt i Republiken Slovakien eller är en person som omfattas av en särskild bestämmelse,

- d) inte erhåller en liknande förmån utomlands,
- e) har uppnått pensionsålder, och
- f) har gjort gällande sin rätt till pension enligt särskilda regler.”

11 I artikel 3 i den nämnda lagen anges följande:

”Förmånens storlek uppgår till skillnaden mellan

- a) beloppet 750 euro och det totala pensionsbeloppet enligt de särskilda reglerna och motsvarande utländska pensionsförmåner, när den fysiska personen har erhållit
 1. en guldmedalj, i den mening som avses i artikel 2.1 a.1,
 2. en guldmedalj, i den mening som avses i artikel 2.1 a.2, i VM, eller
- b) beloppet 600 euro och det totala pensionsbeloppet enligt de särskilda reglerna och motsvarande utländska pensionsförmåner, när den fysiska personen har erhållit
 1. en silvermedalj, i den mening som avses i artikel 2.1 a.1,
 2. en silvermedalj, i den mening som avses i artikel 2.1 a.2, i VM, eller
- c) beloppet 500 euro och det totala pensionsbeloppet enligt de särskilda reglerna och motsvarande utländska pensionsförmåner, när den fysiska personen har erhållit
 1. en bronsmedalj, i den mening som avses i artikel 2.1 a.1,
 2. en bronsmedalj, i den mening som avses i artikel 2.1 a.2, i VM, eller
 3. en guldmedalj, i den mening som avses i artikel 2.1 a.2, i EM.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 12 UB är tjeckisk medborgare och bosatt sedan 52 år på det territorium som i dag är Slovakien. Under år 1971 erhöll han en guldmedalj i EM i ishockey och silvermedalj i VM i ishockey i egenskap av medlem av Tjeckoslovakiska socialistiska republikens landslag.
- 13 När Tjeckiska och slovakiska federativa republiken upplöstes vid midnatt den 31 december 1992 valde UB att bli tjeckisk medborgare. Han fortsatte dock att vara bosatt på slovakiskt territorium. Vid förhandlingen preciserade den slovakiska regeringen vidare – utan att motsägas på denna punkt av någon av övriga parter – att vid Republiken Slovakiens och Republiken Tjeckiens anslutning till Europeiska unionen den 1 maj 2004 var UB anställd i en grundskola och fortsatte att tjänstgöra där åtminstone fram till och med år 2006.
- 14 Den 17 december 2015 ansökte UB om att beviljas den tilläggsförmån till idrottsutövare som föreskrivs i lag nr 112/2015 (nedan kallad tilläggsförmån till idrottsutövare). Sedan försäkringskassan i Bratislava konstaterat att UB inte uppfyllde kravet på slovakiskt medborgarskap i artikel 2.1 b i lagen avslog den hans ansökan.
- 15 UB väckte talan vid Krajský súd v Košiciach (Regionsdomstolen i Košice, Slovakien) och gjorde, med hänvisning till unionsrätten, gällande att den slovakiska lagstiftningen leder till diskriminering på grund av nationalitet och att den inte tar hänsyn till att han varit bosatt i slovakisk territorium i 52 år.
- 16 UB:s talan ogillades, varpå han överklagade till den hänskjutande domstolen.
- 17 Den hänskjutande domstolen noterar vid en genomläsning av förarbetena till lag nr 112/2015 att den slovakiska lagstiftaren motiverat sitt val att ställa krav på slovakiskt medborgarskap för att beviljas den tilläggsförmån som är aktuell i det nationella målet med att förmånen utgör en statlig social förmån

och inte en pensionsförmån och att dess syfte är att ge ekonomiskt stöd till idrottsutövare på elitnivå som – i egenskap av slovakiska medborgare – representerat Republiken Slovakien eller dess rättsliga föregångare i stora internationella idrottstävlingar. Denna lag ska för övrigt inte tillämpas på idrottsutövare som representerar och är medborgare i andra stater.

- 18 Tilläggsförmånen till idrottsutövare har enligt den hänskjutande domstolen inte enbart karaktären av en statlig social förmån, då den utbetalas regelbundet och parallellt med pension, i syfte att pensionsbeloppet ska uppgå till de belopp som föreskrivs i artikel 3 a–c i lagen. Vidare har UB, i egenskap av person som har representerat nationen i en lagsport, särbehandlats i förhållande till sina lagkamrater endast av det skälet att han, till skillnad från sina lagkamrater, inte är slovakisk medborgare, trots att även han, genom sin idrottsliga kapacitet och gjorda insatser, har bidragit till landslagets gemensamma resultat.
- 19 Mot denna bakgrund beslutade Najvyšší súd Slovenskej republiky (Republiken Slovakiens högsta domstol) att vilandeförklara målet och att ställa följande fråga till domstolen:

”Kan, under de i det nationella målet aktuella omständigheterna, artikel 1 w, artikel 4 och artikel 5 i [förordning nr 883/2004], beaktade tillsammans med rätten till social trygghet och sociala förmåner, enligt artikel 34.1 och 34.2 i [stadgan], tolkas på så sätt, att de utgör hinder för att tillämpa en nationell bestämmelse, enligt vilken det slovakiska socialförsäkringsorganet beaktar en sökandes medborgarskap såsom ett grundläggande villkor för en förmån som utges, som ett tillägg till ålderspensionen, till idrottsutövare som representerat nationen, även om bestämmelsen innehåller ytterligare ett krav, nämligen att ha representerat de rättsliga föregångarna till denna nation, däribland Tjeckoslovakiska socialistiska republiken?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 20 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 1 w och artiklarna 4 och 5 i förordning nr 883/2004, jämförda med artikel 34.1 och 34.2 i stadgan, ska tolkas så, att de utgör hinder för en medlemsstats bestämmelser vilka uppställer som krav för att bevilja en tilläggsförmån som inrättats till förmån för vissa elitidrottsmän som representerat denna medlemsstat, eller dess rättsliga föregångare, vid internationella idrottstävlingar att den sökande ska vara medborgare i den aktuella medlemsstaten.
- 21 För att besvara denna fråga ska domstolen först kontrollera om en förmån såsom den som är aktuell i det nationella målet omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 883/2004.
- 22 Beträffande distinktionen mellan förmåner som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 883/2004 och förmåner som inte gör det, följer det av domstolens fasta praxis att den främst ska göras utifrån förmånernas grundläggande kännetecken, bland annat syftet och villkoren för beviljande, och inte vara beroende av om en viss förmån kvalificeras som en social trygghetsförmån eller inte i nationell lagstiftning (dom av den 25 juli 2018, A (hjälp till en person med funktionsnedsättning), C-679/16, EU:C:2018:601, punkt 31 och där angiven rättspraxis).
- 23 En förmån kan således anses vara en social trygghetsförmån om den beviljas förmånstagaren – utan någon individuell och skönmässig bedömning av dennes personliga behov – på grundval av en situation som definieras i lag och den hänför sig till någon av de risker som uttryckligen räknas upp i artikel 3.1 i förordning nr 883/2004 (dom av den 25 juli 2018, A (hjälp till en person med funktionsnedsättning), C-679/16, EU:C:2018:601, punkt 32 och där angiven rättspraxis).

- 24 De båda villkor som anges i föregående punkt är kumulativa och om det ena av dem inte är uppfyllt innebär detta således att den aktuella förmånen inte omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 883/2004 (dom av den 25 juli 2018, A (hjälp till en person med funktionsnedsättning), C-679/16, EU:C:2018:601, punkt 33).
- 25 Vad i synnerhet gäller det andra villkoret ska det prövas huruvida en förmån som den som är aktuell i det nationella målet hänför sig till någon av de risker som uttryckligen uppräknas i artikel 3.1 i förordning nr 883/2004.
- 26 Domstolen har fastställt att ett bidrag som uteslutande betalas ut till personer som uppbär ålderspension och/eller efterlevandepension, vilket har samma finansieringskällor som ålders- och efterlevandepensionen och som utbetalas jämte ålderspensionen, kan kvalificeras som "förmån vid ålderdom" i den mening som avses i artikel 3.1 d i förordning nr 883/2004, vilket ger förmånstagarna möjlighet att försörja sig genom att de garanteras ett ekonomiskt komplement (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 januari 2005, Noteboom, C-101/04, EU:C:2005:51, punkterna 25–29, och dom av den 16 september 2015, kommissionen/Slovakien, C-361/13, EU:C:2015:601, punkt 56).
- 27 Domstolen påpekar inledningsvis att även om ett av syftena med tilläggsförmånen till idrottsutövare är att "ge ekonomisk trygghet till idrottsutövare", vilket uttryckligen anges i artikel 1 i lag nr 112/2015, framgår det av handlingarna i målet att själva idén med denna tilläggsförmån huvudsakligen är att ge en mycket snäv krets av idrottsmän på elitnivå ett erkännande för utomordentliga insatser och enastående resultat i vissa internationella idrottstävlingar. Dess väsentliga syfte är således att kompensera mottagarna för deras idrottsliga bedrifter när de representerat sitt land.
- 28 Nämnda väsentliga syfte förklarar sedan dels att tilläggsförmånen är direkt finansierad av statsmedel, och inte med hjälp av finansieringskällor för det nationella systemet för social trygghet och oberoende av de avgifter nämnda förmånstagare betalat in, dels att tilläggsförmånen inte betalas ut till samtliga idrottsmän som deltagit i dessa tävlingar utan endast till ett mycket begränsat antal bland dem, nämligen de som erhållit vissa medaljer.
- 29 Det maximala beloppet för den tilläggsförmån som är aktuell i det nationella målet är visserligen begränsat med hänvisning till en eventuell ålderspension som vederbörande uppbär någon annanstans. För utbetalning uppställs emellertid inte något villkor om att den berörde ska ha rätt till pensionen utan det krävs endast att denne inkommer med en ansökan.
- 30 En tilläggsförmån som den i det nationella målet kan därför inte betraktas som en förmån vid ålderdom och är således inte hänförlig till någon av de risker som uttryckligen räknas upp i artikel 3.1 i förordning nr 883/2004.
- 31 Av detta följer att det andra villkoret som anges i punkt 23 i förevarande dom inte är uppfyllt.
- 32 Eftersom denna tilläggsförmån inte täcker någon av de risker som motsvarar de grenar av den sociala tryggheten som avses i artikel 3.1 i förordning nr 883/2004, inte enbart är avsedd att specifikt säkerställa skydd för personer med funktionsnedsättning och den under alla omständigheter inte räknas upp i bilaga X till förordningen kan den inte heller betraktas som en särskild icke-avgiftsfinansierad kontantförmån i den mening som avses i artikel 70 i förordningen.
- 33 En tilläggsförmån som den som är aktuell i det nationella målet omfattas följaktligen inte av tillämpningsområdet för förordning nr 883/2004.
- 34 Under dessa omständigheter saknas det anledning att pröva den ställda frågan med avseende på artikel 34.1 och 34.2 i stadgan.

- 35 Det ska dock erinras om att det, enligt det förfarande för samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF, ankommer på EU-domstolen att ge den nationella domstolen ett användbart svar, som gör det möjligt för den domstolen att avgöra det mål som den ska pröva. I detta syfte kan EU-domstolen behöva omformulera de frågor som hänskjutits. EU-domstolen har nämligen till uppgift att tolka alla bestämmelser i unionsrätten som de nationella domstolarna behöver för att avgöra de mål som är anhängiga vid dem, även om dessa bestämmelser inte anges uttryckligen i de frågor som dessa domstolar har ställt. EU-domstolen får därför utifrån samtliga uppgifter som den nationella domstolen har lämnat, och i synnerhet utifrån skälen i beslutet om hänskjutande, avgöra vilka bestämmelser och principer i unionsrätten som behöver tolkas med hänsyn till saken i målet (dom av den 16 juli 2015, Abcur, C-544/13 och C-545/13, EU:C:2015:481, punkterna 33 och 34 och där angiven rättspraxis).
- 36 Även om den hänskjutande domstolen formellt sett endast har bett EU-domstolen att tolka förordning nr 883/2004 ska det, i likhet med vad kommissionen har föreslagit, prövas om förordning nr 492/2011 – och i synnerhet dess artikel 7.2 – ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning såsom den som är aktuell i det nationella målet.
- 37 Vid förhandlingen preciserade den slovakiska regeringen, såsom framgår av punkt 13 ovan, som svar på en fråga av domstolen att UB vid Republiken Slovakiens och Republiken Tjeckiens anslutning till Europeiska unionen var anställd i en grundskola och att han fortsatt att tjänstgöra där åtminstone fram till och med år 2006.
- 38 Enligt artikel 45.2 FEUF innebär den fria rörligheten för arbetstagare att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor (dom av den 15 december 2016, Depesme m.fl., C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, punkt 34 och där angiven rättspraxis).
- 39 Artikel 7.2 i förordning nr 492/2011 är, på det särskilda området för beviljande av sociala förmåner, ett särskilt uttryck för den bestämmelse om likabehandling som följer av artikel 45.2 FEUF, och ska tolkas på samma sätt som sistnämnda bestämmelse (dom av den 15 december 2016, Depesme m.fl., C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, punkt 35 och där angiven rättspraxis).
- 40 Enligt artikel 7.2 i förordning nr 492/2011 ska en arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat, inom en annan medlemsstats territorium, åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner som landets medborgare.
- 41 Denna bestämmelse kan åberopas – utan åtskillnad – såväl av migrerande arbetstagare som bor i en värdmedlemsstat som av gränsarbetare som bor i en annan medlemsstat men arbetar i värdmedlemsstaten (dom av den 15 december 2016, Depesme m.fl., C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, punkt 37, och dom av den 10 juli 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, punkt 24).
- 42 På samma sätt har domstolen redan slagit fast att en arbetstagare som utövade avlönad verksamhet i värdmedlemsstaten då vederbörandes ursprungsmedlemsstat anslöt sig till unionen och som har fortsatt att utöva en sådan verksamhet efter anslutningen, från dagen för nämnda anslutning, kan åberopa artikel 7.2 i rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT L 257, 1968, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 33), vars lydelse är identisk med lydelsen i artikel 7.2 i förordning nr 492/2011, såvida inte annat följer av övergångsbestämmelserna i anslutningsakten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 september 1989, Lopes da Veiga, 9/88, EU:C:1989:346, punkterna 9, 10 och 19).
- 43 Sedan Republiken Slovakiens och Republiken Tjeckiens anslutning till unionen den 1 maj 2004 är i princip den fria rörligheten för arbetstagare fullt ut tillämplig för tjeckiska arbetstagare som arbetar i Slovakien enligt artikel 24 i akten om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken

Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EUT L 236, 2003, s. 33) och enligt punkt 1.1 i bilaga V till nämnda anslutningsakt, enbart med förbehåll för de övergångsbestämmelser som stadgas i punkt 1.2–1.14 i nämnda bilaga. Då artikel 7.2 i förordning nr 1612/68 inte är föremål för några sådana övergångsbestämmelser är bestämmelsen tillämplig gentemot nämnda tjeckiska medborgare sedan den 1 maj 2004 (se, analogt, dom av den 27 september 1989, Lopes da Veiga, 9/88, EU:C:1989:346, punkt 9).

- 44 Artikel 7.2 i förordning nr 492/2011 kan således åberopas av en arbetstagare, såsom UB, som visserligen inte bytt bostadsort men som till följd av att den stat han är medborgare i och den stat han är bosatt i har anslutit sig till unionen nu befinner sig i samma situation som en migrerande arbetstagare.
- 45 Domstolen ska därför pröva om en tilläggsförmån till idrottsutövare, såsom den som är aktuell i det nationella målet, omfattas av uttrycket ”sociala förmåner” i den mening som avses i artikel 7.2 i förordning nr 492/2011.
- 46 Hänvisningen till sociala förmåner som görs i den bestämmelsen kan i detta avseende inte tolkas restriktivt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 september 1975, Cristini, 32/75, EU:C:1975:120, punkt 12, och dom av den 17 april 1986, Reed, 59/85, EU:C:1986:157, punkt 25).
- 47 Syftet att uppnå likabehandling som eftersträvas med artikel 7.2 i förordning nr 492/2011 innebär således att uttrycket ”sociala förmåner”, som i denna bestämmelse utsträcks till att omfatta arbetstagare som är medborgare i andra medlemsstater, inbegriper alla förmåner oberoende av om de är knutna till ett anställningsavtal eller inte som normalt tillerkänns nationella arbetstagare huvudsakligen på grund av deras objektiva ställning som arbetstagare eller endast därför att de är bosatta i den medlemsstaten och vilka bestämmelsers utsträckning till att även gälla arbetstagare som är medborgare i andra medlemsstater således kan antas underlätta deras rörlighet inom unionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 april 1986, Reed, 59/85, EU:C:1986:157, punkt 26, dom av den 12 maj 1998, Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, punkt 25, och dom av den 15 september 2005, Ioannidis, C-258/04, EU:C:2005:559, punkt 35) och följaktligen deras integrering i värdmedlemsstaten.
- 48 Domstolen har redan slagit fast att en särskild arbetslöshetsersättning avsedd för ungdomar som just avslutat sina studier och som söker sin första anställning utgör en sådan social förmån (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 september 2005, Ioannidis, C-258/04, EU:C:2005:559, punkt 34). Detsamma gäller ett vårdnadsbidrag för en arbetstagare barn (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 maj 1998, Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, punkt 26), möjligheten för en migrerande arbetstagares änka och minderåriga barn att erhålla de rabatter på priset på tågbiljetter som gäller för familjer med många barn (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 september 1975, Cristini, 32/75, EU:C:1975:120, punkt 13), möjligheten för en tilltalad som även har ställning som arbetstagare att använda ett av de språk som är tillgängliga för invånarna i en kommun i värdmedlemsstaten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 1985, Mutsch, 137/84, EU:C:1985:335, punkterna 16 och 17), och även möjligheten att partnern till en ogift arbetstagare som inte är medborgare i värdmedlemsstaten tillåts bosätta sig där med arbetstagaren (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 april 1986, Reed, 59/85, EU:C:1986:157, punkt 28). Samtliga dessa åtgärder kan nämligen bidra till den migrerande arbetstagarens integration i värdmedlemsstaten och således till att uppnå målsättningen med den fria rörligheten för arbetstagare.
- 49 På samma sätt finner domstolen att möjligheten för en migrerande arbetstagare att belönas – på samma sätt som medborgare i värdmedlemsstaten – för enastående idrottsresultat som uppnåtts då vederbörande representerade denna medlemsstat eller dess rättsliga föregångare, kan bidra till denne arbetstagares integration i värdmedlemsstaten och således till att uppnå målsättningen med den fria rörligheten för arbetstagare.

- 50 Till skillnad från vad den slovakiska regeringen hävdar vid förhandlingen påverkas inte nämnda tolkning av vad som sägs i domen av den 31 maj 1979, *Even och ONPTS* (207/78, EU:C:1979:144), och i domen av den 16 september 2004, *Baldinger* (C-386/02, EU:C:2004:535).
- 51 I dessa domar fann domstolen visserligen att de förmåner som – såsom ett tecken på nationens erkännande av de prövningar de utstått – beviljades krigsveteraner som led av arbetsoförmåga på grund av krigsskador eller tidigare krigsfångar som kunde styrka att de suttit fängslade under en längre tid inte omfattades av begreppet ”sociala förmåner” i den mening som avses i artikel 7.2 i förordning nr 1612/68 och detta trots att de sökande var migrerande arbetstagare. Dessa förmåner bidrog således inte till nämnda arbetstagares integration i värdmedlemsstaten.
- 52 Den förmån som är aktuell i det nationella målet syftar däremot till att belöna idrottsmän på elitnivå som representerat värdmedlemsstaten eller dess rättsliga föregångare vid internationella idrottstävlingar och som uppnått enastående resultat. Förmånen bidrar inte bara till att ge mottagarna en finansiell trygghet som syftar till att kompensera för det förhållande att den berörde inte kunnat delta fullt ut på arbetsmarknaden under de år han eller hon ägnade sig åt idrott på elitnivå. Den syftar även och huvudsakligen till att ge dem en särskild social prestige med anledning av de idrottsliga resultat de uppnått i samband med att de representerade detta land. Att den aktuella migrerande arbetstagaren kan komma i åtnjutande av denna prestige – vilken även åtnjuts av medborgare i värdmedlemsstaten som befinner sig i samma situation eller som kanske till och med har vunnit medaljer i samma lag vid tävlingar i lagsport – bidrar till att underlätta de nämnda migrerande arbetstagarnas integration i den medlemsstatens samhälle. Domstolen har för övrigt redan betonat idrottens stora sociala betydelse i unionen, bland annat amatöridrotten, vilken lyfts fram i artikel 165 FEUF, liksom idrottens roll som en faktor för integration i samhället i den mottagande medlemsstaten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 juni 2019, *TopFit och Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497, punkt 33).
- 53 En förmån såsom den som är aktuell i det nationella målet omfattas således av begreppet ”sociala förmåner” i den mening som avses i artikel 7.2 i förordning nr 492/2011. En medlemsstat som beviljar sina nationella arbetstagare en dylik förmån kan följaktligen inte neka arbetstagare från andra medlemsstater samma förmån utan att göra sig skyldig till diskriminering på grund av nationalitet vilket är förbjudet enligt denna bestämmelse.
- 54 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande:
- Artikel 3.1 d i förordning nr 883/2004 ska tolkas så, att en tilläggsförmån som utbetalas till vissa elitidrottsmän som representerat denna medlemsstat, eller dess rättsliga föregångare, vid internationella idrottstävlingar inte omfattas av begreppet ”förmåner vid ålderdom” i den mening som avses i denna bestämmelse och därmed inte av förordningens tillämpningsområde.
 - Artikel 7.2 i förordning nr 492/2011 ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats bestämmelser som uppställer som krav för att bevilja en tilläggsförmån som inrättats till förmån för vissa elitidrottsmän som representerat denna medlemsstat, eller dess rättsliga föregångare, vid internationella idrottstävlingar att den sökande ska vara medborgare i den aktuella medlemsstaten.

Rättegångskostnader

- 55 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

- 1) Artikel 3.1 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ska tolkas så att en tilläggsförmån som utbetalas till vissa elitidrottsmän som representerat denna medlemsstat, eller dess rättsliga föregångare, vid internationella idrottstävlingar inte omfattas av begreppet ”förmåner vid ålderdom” i den mening som avses i denna bestämmelse och därmed inte av förordningens tillämpningsområde.
- 2) Artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats bestämmelser som uppställer som krav för att bevilja en tilläggsförmån som inrättats till förmån för vissa elitidrottsmän som representerat denna medlemsstat, eller dess rättsliga föregångare, vid internationella idrottstävlingar att den sökande ska vara medborgare i den aktuella medlemsstaten.

Underskrifter